

„De Darde Klokke”

December
2024

213
EDITIENUMMER

Drie moandeleks tiedschrift veur Ommen

in samenwerking met Cultuurhistorisch Centrum Ommen

OudOmmen.nl

Colofon

STICHTING DE DARDE KLOKKE STICHTING OUDOMMEN.NL

Voorzitter

Harry Woertink
T 0529-452963

Secretaris

Sir Schokkenbroek
Patrijsstraat 39, 7731 ZL Ommen
E dedardeklokke@gmail.com / sir@oudommen.nl

Penningmeester

Albert van der Vegt
Sperwer 34, 7731 KB Ommen

www.dedardeklokke.nl
www.oudommen.nl
www.museum-ommen.nl

CULTUURHISTORISCH CENTRUM OMMEN

Voorzitter

Gerry Arts-Moerman
T 06-22246510

Secretaris

Jan Doedens
Koekoeksbloemstraat 12
7731 WB Ommen
T 06-31553719
E j.doedens@hetnet.nl

Penningmeester

Herman Kortman
T 06-23944250

www.museum-ommen.nl

HISTORISCH MUSEUM OMMEN

Den Oordt 7, 7731 CM Ommen

GEMIENSCHOP OLL OMMER

Veurzitter

Johan Dankelman
T 0523-676269
M 06-17174249

Schriefster

Wilma Runhart
De Haar 19, 7738 PV Witharen
E wilmarunhart@hotmail.com
T 0523-676287

Penningmeester

Henny van Keulen
E gjvank@hotmail.com
T 06-25414442

Overname van artikelen toegestaan met bronvermelding.

Drie moandeleks tidschrift veur Ommen ism:
Gemeenschap van Oll Ommen
Cultuurhistorisch Centrum Ommen
OudOmmen.nl

Redactieadres

Patrijsstraat 39, 7731 ZL Ommen
T 0529-463111
E dedardeklokke@gmail.com
www.dedardeklokke.nl

Lidmaatschap CCO

- € 25,50 per jaar lidmaatschap CCO inclusief abonnement De Darde Klokke.
- € 27,50 per jaar bij niet automatische afschrijving.
Betaling op IBAN NL97 RABO 0378 9039 77 t.n.v. CCO

Abonnement De Darde Klokke

- Voor betaling van abonnement op De Darde Klokke
€ 8,00 per jaar (4 nummers) Betaling op IBAN NL72 INGB 0003 0435 54 of
- IBAN NL08 RABO 0348 9059 04 beiden t.n.v. 'De Darde Klokke' te Ommen.

Lidmaatschap Gemeenschap Oll Ommen

- Alleenstaanden € 7,50 per jaar - Gehuwden € 12,50 per jaar
- IBAN NL42 RABO 0348 9029 64

Met dank aan

Notarispost Ommen
Tuincentrum Jurrie Baas
Go Makelaars Weenink Jansen
Aannemersbedrijf M. van der Vegt
Jouw Printshop
Douwe's Dump
Installatiebedrijf Groen Ommen
Autoschade Huysmans
Ommen Automaten
Bandenservice Ommen
Pearle Opticiëns
Schildersbedrijf Van Elburg
Dakdekkers- en Renovatiebedrijf
E. van der Linde Ommen BV
Café-Restaurant 'De Nieuwe Brug'
Slaapkenner Touwen
Stucadoorsbedrijf Rinus Zwanepol
Dunnewind Groep BV
Vechtdal Uitvaartverzorging

Bouwbedrijf Vonder BV
Van der Bent Houtbouw
Ekkelenkamp
lunch - patisserie - diner- ijs salon
M. Dunnewind Radio, TV en witgoed
Lennips groep Vastgoed Onderhoud
Takman Gereedschappen
Cents Autocentrum
Café-Restaurant 'Flater'
Wijnhof dranken & delicatessen
OCB Bouw bv
Kompanen
Restaurant-Catering 'De Bootsman'
H. Steen bv verhuizingen en transporten
Gotink-Oco Maaltijden
Bungalowpark 'Hoge Hexel'
Expert Ommen
Bentum Nijboer Notarissen
Hovenier Arjan van der Veen
Nijkamp Installatietechniek

Brasserie Tante Pos
Goudsmid Atelier & Juwelier Zandbergen
Bakkerij van der Most
Freesverhuur Ommen
Timmer- & Onderhoudsbedrijf Kleinlugtenbelt
Sportrijk fit & gezond Ommen
Kapsalon de Kapper
Van Elderen accounts belastingadviseurs
Zorgboerderij 't Schöttincksflier
De Lange Keukens
Culinair bij u thuis
Makelaarskantoor Sallands Goed
Huiske Hovenier
Van Kesteren Schoenreparaties
EP Ommen
Grondman Bouwservice
A. Visscher, hoveniersbedrijf
Wildthout, Hotel & Restaurant
Jumbo Ommen
Rina Ulders, uitvaartverzorging

Wij worden financieel ondersteund door Rabobank Vaart & Vechtstreek

Nummer 213

80 jaar vrijheid

Het jaar loopt weer bijna ten einde. Wat heeft het ons gebracht en hoe zal het nieuwe jaar weer zijn. Vragen die die naar boven komen bij een jaar wisseling. Vooropgesteld dat gezondheid dan het belangrijkste is.

Dit is het laatste kwartaalnummer van 2024. We kijken uit naar het nieuwe jaar. Als we het bij geschiedenis houden: in 2025 vieren we 80jaar vrijheid, 80 jaar geleden dat we werden bevrijd van de Duitse bezetting. De Darde Klokke zal in het nieuwe jaar ook stilstaan bij dit feit met een themanummer.

Nog even wat anders: Het historisch tijdschrift De Darde Klokke zoekt aanvulling van haar schrijversbestand. Lijkt het je wat? Stuur dan even en berichtje naar de redactie.

Veel leesplezier

Veel leesplezier

De redactie.

Nummer 214 verschijnt in april 2025. Kopij voor dit nummer graag voor 1 maart 2025 bij de redactie.

Abonnementsgeld

Het abonnementsgeld voor het blad "De Darde Klokke" is **€ 8 per jaar**. Hiervoor ontvangt u dus 4 nummers (€ 2,- /st.) per jaar.

De historie van Ommen vertelt ons dat er ooit drie luidklokken hebben gehangen in het klokkenhuis van de (Hervormde) kerk in de Brugstraat. In het Rampjaar 1672 is een van deze klokken gestolen door soldaten uit het Münsterland onder leiding van de bisschop van Münster. Het is ze echter niet gelukt de zware luidklok mee te nemen. De soldaten kwamen niet verder dan de haven. Het verhaal vertelt verder dat de zware koperen of bronzen klok over boord is geslagen, in het water terecht kwam – van wat nu Burggraven wordt genoemd – en op de bodem ligt van een vroegere rivierarm van de Vecht. Vanaf het ontstaan van dit Ommer historisch tijdschrift wordt de 'derde klok' weer symbolisch geluid met de naam "De Darde Klokke", de naam dus van dit tijdschrift geschreven in Ommer dialect.

Omslag: 1904: De Brugstraat. Links de smederij van Luttekes, rechts de manufacturen-zaak van Kramer. Op de achtergrond het koffiehuis van de Volksbond, gesticht door F.E. Baron Mulert.

De foto's in dit blad zijn aangeleverd door de betreffende auteur, uit het fotoarchief van OudOmmen.nl, CCO of anderszins zoals bij het artikel/foto is aangegeven.

Het is niet onze bedoeling eventuele rechten van derden opzettelijk te schaden.

	Pagina
Juffrouw Mulder	Marietje Rhee-Luttekes 2
Een kijkje in het leven van Christoffer	Marietje Rhee-Luttekse 3
Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging	Sir Schokkenbroek 6
Historisch museum Ommen	Ben Wösten 7
Kasfeest in old Omm'n	Alex Schuurman 10
Tragedie in het Laarbos	Peter Kramer 12
Tijd van ontdekkers en hervormers	Gerko Warner 16
Tijd van regenten en vorsten	Gerko Warner 17
Zoekplaatje	20

Juffrouw Mulder

door Marietje Rhee-Luttekens

"Beste Mannes (Schoppink) dit is een reactie op het stuk dat je in De Darde Klokke nr. 209 schreef over Juffrouw Mulder. Je hebt mooi over haar geschreven. Weet je, dat ik haar gekend heb? Misschien vind je het aardig om iets te horen over mijn herinnering aan Juffrouw Mulder."

Ik heb de betreffende Darde Klokke uitgeleend en kan niet zien wanneer Juffrouw Mulder in Ommen kwam wonen. Toen ik haar kende was ik echter nog jong, misschien een jaar of zeven, acht.

Je weet misschien wel dat ik op het Edith-Hof woon. 'k Ben daar geboren en opgegroeid. Er was een "ons kent ons" sfeertje, zoals dat toen vrij gewoon was, open gezinsleven, "achterumme en suuker lienen bi'j de burenen". Spelen met de kinderen in de buurt en af en toe een meningsverschil, dat snel eindigde op een natuurlijke manier ... gewoon vergeten omdat het kennelijk niet de moeite waard was om er lange tijd aandacht aan te besteden. Spelen is toch veel leuker dan ruziën.

In het laatste huis van de Zeesserweg op nummer 16 woonde juffrouw Mulder. Ze was er "kostganger" bij mevrouw Horstink-Abbas, een weduwe zonder kinderen, die door velen "Tante Riek" (Hendrika) werd genoemd en weduwe was van Jansen Horstink, arbeider bij de N.S. Horstink was eerder gehuwd geweest met Gerritdina Frijlink. Zij was in 1936 op 51-jarige leeftijd overleden, het huwelijk was kinderloos.

Er waren soms meer kostgangers gelijktijdig bij Juffrouw Horstink en mijn moeder ging dan helpen bij het afwassen en b.v. om te strijken als dat nodig was. Ik ging regelmatig mee, op de voet gevolgd door onze trouwe hond.

Goed, juffrouw Mulder. Ik kan me heel goed voorstellen dat zij heel duidelijk leiding aan haar klas gaf, ik bedoel met veel structuur. Ik had ontzag voor haar, vond haar ook wel streng. Dat kwam misschien wel door haar wijze van spreken met een Grunnegs accent, waarin voor mijn gevoel weinig "melodie" zat (ik kan me natuurlijk erg vergissen) Toch was ze ook aardig.

Daar zat ze dan, in de kamer aan de zijde van de Zeesserweg, de voorkamer! Het was altijd op dezelfde plek, aan het "hoofd" van de tafel, met de rug naar het buffetje van juffrouw Horstink gekeerd. Er lag ook altijd een stapeltje schriften. Die zou ze controleren op goed of fout, een rood potlood in de aanslag, het maakte grote indruk op me.

Als kind had je natuurlijk altijd veel ontzag voor meesters en juffrouwen, die de macht bezaten je prestaties als minder goed te beoordelen, waarvan je nog wel dacht het heel goed te hebben gemaakt. Rode potloden ... Ik kan me voorstellen dat ik bij haar aan tafel wat schrijven mocht ... maar dat herinner ik me niet, dus zal het niet voorgekomen zijn.

Juffrouw Mulder bezat de kunst je erg peilend aan te kijken, dat kwam misschien wel door haar bril met dikke glazen. Ik heb haar nooit zonder bril gezien. Jammer voor haar, dat ze mank liep. Ze fietste gewoonlijk naar haar werk, waar dat was, zover gingen mijn gedachten niet, nu weet ik dat ze naar Witharen fietste. Wel herinner ik me haar fiets en vooral

dat ze aan de voorvork een soort klem had laten maken, waaraan ze de stok bevestigde, die haar bij het lopen steun en evenwicht moest geven.

De herinnering, die me het meest met haar verbindt is het boekje "Om twee schitteroogjes" van W.G. van der Hulst. Daar las ze me uit voor en deed dat waarschijnlijk toen ook in de klas. Zo'n zielig verhaal, over een vogeltje dat niet mooi genoeg zong of iets dergelijks en in de oogjes geprikt zou wor-

"Oeverzicht" aan de Zeesserweg

den, maar eind goed al goed. 't Is helemaal zo'n aandoenlijk Zondagsschool-Van der Hulstboekje!

Wanneer juffrouw Mulder verhuisde weet ik niet, maar er zaten later andere "kostgangers" aan de eettafel in de kleine, mooie kamer in het huis met de naam "Oeverzicht" Zeesserweg 16. Dit waren o.a. Herman Doosje en Jan Naarding, beiden werkzaam bij de PTT en dominee Koolschijn, verbonden aan de Hervormde Gemeente.

Het betreffende huis was waarschijnlijk het kleinste van de Zeesserweg en werd omstreeks 1925 gebouwd. De heer A.B.R. Grootenhuis, directeur van de Coöperatieve Landbouwers Aan- en Verkoop Vereniging, liet in 1925 het huis Zeesserweg 15 bouwen en had het de naam "Zeesseroever" gegeven. Beide huizen zijn in de loop van de tijd met een mooi passende aanbouw uitgebreid.

Rondom de huizen was een lagergelegen terrein, dit hier en daar nog te herkennen is. Bij het huis van "Juffrouw Horstink" lagen ook zulke diepere stukken tuin, die inmiddels opgehoogd zijn. Aan de zijkant en achter hadden deze stenen trapjes van ca. 60 centimeter. Deze delen tuin sloten aan bij de ook dieper gelegen tuin van Grootenhuis. Dit was eveneens het geval bij het perceel dat bij de latere kwekerij van Klaas Moll hoorde en vanaf de Wilhelminastraat tot aan de Zeesserweg lag.

Hendrika Horstink bleef tijdens haar latere huwelijk met Sjerp Lantinga, die in Junne gewerkt en gewoond had, aan de Zeesserweg wonen.

Op een oude foto staat het huis "Oeverzicht" met een deel van de lage tuin van de "Zeesseroever". Duidelijk is te herkennen dat de woningen van het Edith-Hof nog niet waren gebouwd, de foto moet dus voor 1929 gemaakt zijn. De fotograaf is onbekend.

Zo Mannes, dit wilde ik je nog even laten weten. Er is waarschijnlijk niemand anders die je dit kan vertellen. Opschepper, die ik ben ...

Een kijkje in het leven van Christoffer (ca. 1700 – 1780) door Marietje Rhee-Luttekens

Na de Gouden Eeuw was het in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden gedaan met de rijkdom, waarvan echter ook geen sprake was geweest voor een groot deel van de bevolking. De economie liep sterk terug. Ook Ommen had niet kunnen delen in de welvaart van de Gouden Eeuw en had financieel gezien o.a. door een slecht beleid aanzienlijke schulden. Met de aanstelling van Jan Friesendorp in 1713 kwamen de financiën beter op orde.

Dit is het tweede deel van het verhaal over Christoffer Luttekens. Deel 1 staat in De Darde Klokke nr. 212.

In het gebied van "onze Vecht" zag men geen grote buitenhuizen van rijke patriciërs, zoals aan de Utrechtse Vecht. De bevolking leefde in armoede, in de stad zowel als op het platteland. Mensen leefden in huizen, huisjes die op het platteland vaak uit hout en plaggen bestonden. Ze waren dankbaar als ze een dicht dak boven het hoofd hadden. In de lange loop van de tijd werden houten huizen vervangen door zeer eenvoudige woninkjes van steen. Men kende elkaar en ook de noden van de ander. Sociale controle ...nooit van gehoord, maar het zal wel er degelijk zijn geweest evenals roddelcircuitjes. Men hielp elkaar voort als dat nodig was, hulp die we kennen als goed Noaberschap.

Al laat er zich geen document van vinden. Christoffer zal toch een keer geboren moeten zijn! "Eén en één is twee" dit is ook hier het geval door hetgeen andere documenten vertellen in elkaar te passen.

Een stukje voorgeschiedenis als vervangend geboortedokument

Op 13 augustus 1711 verkoopt Aeltje Gerrits, weduwe van Hendrik Luttekens haar huisje. In 1714 lenen C(K)arel Hoyers en Aeltje Gerrits eheluiden geld van de Diaconie met als onderpand hun huis op den Kerkhoff (Kerkplein)
1722 Volgens "Steen" woont Christoffer als blauwverver in de Brugstraat en zal hij dus vóór of omstreeks 1700 geboren zijn.

1738 Op den 14 september heeft Stoffer Luttekens de borgerschap gewonnen voor

Onderpand is een stuk saailand in de Strange bij Keppel en den Hofmeijer en voorts twee hoven; den eenen Kunnigjesgaarden genaamd bij Albert Lubberts en den anderen an Schepersgaarden, sooals van Hendrik Mulder aangekocht is.

*Wel Edele Agtbare Burgermeesteren
en Meensluiden der Stad Ommen*

Den 20 ^{to}	Dec: Wegens L. Versettten gestijn Eynde Regiment betsaalt	5 - 2 - 8
168 Den 6 Maart	an De Oorlog meesteren van Chamon betsaalt Wegens euer Meent keir Rekening mette	16
Den 24	May an Burgermeesters betsaalt voer droegen	9
Den 29	May betsaalt an Proost Niet voer een paar Wan ke Revisien	2
168 Den 29	May betsaalt an Proost Niet Nieuwe kleermaeker voer Verdrict Loon. Luid quintantes	5 - 2 -
Den 26	Jung an Stoffel Luitwe naek Wegens loof loon van eenw. Rok	1 - - -
		11 - 15 - 8

Op 26 september 1768 werd er weer een Versettinge vastgelegd. Christoffer had een schuld aan Hendr. H. Oldeman van honderd Car: Guldens voor ontvangen kalk en steen. Zoon Hendrik loste deze schuld af op 24 februari 1777.

De onderpanden van de **lening uit 1747** werden vervangen door andere “gaarden”. Dit werd officieel beschreven in de nieuwe Versettinge in 1755.
Het definitief aflossen van deze schuld gebeurde op **4 mei 1791** door *Jannes Bosch* junior (1760 -1828)

Deze Jannes Bosch was op 24 november 1782 getrouwd met Maria van Elburg. Zij was in 1781 weduwe geworden door het overlijden van Hendrik Luttekens en nam hun driejarig zoontje Albert Jan Luttekens mee in dit nieuwe huwelijk. Albert Jan werd ook blauwverver, hij woonde toen in het pand Brugstraat 26. Hij woonde in 1830 in het pand Brugstraat 26 (in 2024 de Stadsbrouwerij) waar hij in 1854 als laatste Luttekensblauwverver op 74-jarige leeftijd overleed.

Jannes Bosch was evenals Hendrik Luttekens blauwverver, maar ook blauwdrukker. Hij overleed op 14 mei 1828 op het adres Bruggenstraat 17 als weduwnaar van Maria van Elburg, die op 21 april 1808 was overleden. Hun zoon Hendrik Bosch, winkelier, overleed op 62-jarige leeftijd.

Door de aflossing die Hendrik Luttekens in 1777 kon doen en het huwelijk van Maria van Elburg met Jannes Bosch scheen er weer lucht in de financiële omstandigheden van de familie Luttekens te zijn gekomen.

Licht en lucht: onmisbaar voor de blauwverver.

Geraadpleegd:

- Allgemeine Encyclopedie der Wissenschaft und Künste - 1845
- Archief Ommen in Hardenberg
- Blaudrukerei in Jever
- CCO Ommen
- De Geschiedenis van Ommen – Steen en Veldsink
- Delpher
- Geïllustreerde Encyclopedie 1884
- Nazatendevries
- Ommen rond de 19^e eeuw – Steen
- Oost-Indische cultures 1884
- OudOmmen
- Wikipedia

Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging Over goed en fout of goed fout door Sir Schokkenbroek

Tijdens de Tweede Wereldoorlog maakte de Nederlandse regering in ballingschap in Londen plannen voor de naoorlogse berechting van mensen die hadden geheid met de Duitse bezetter. Dit was vooral bedoeld om een soort Bijltjesdag te voorkomen, dat wil zeggen dat mensen voor eigen rechter gingen spelen.

In 1944 werd dit in de eerste bevrijde gebieden al ten uitvoering gebracht. Veel Nederlanders werden opgepakt, omdat ze lid waren geweest van de NSB, voor de Duitsers hadden gewerkt of als men vermoedde dat dit zo was. Ongelukkig genoeg vonden er ook afrekeningen plaats.

Na jaren van onderdrukking werd er in teveel gevallen op dezelfde wijze als de vroegere bezetter gehandeld. Ook in Ommen – b.v. het interneringskamp Erica – werden gevangenen op beestachtige wijze behandeld met veel ziektes en zelfs een aantal doden tot gevolg.

In Nederland werden ongeveer 425.000 personen verdacht van collaboratie en andere staatsvijandige activiteiten. Dat

P. Bruegelstraat 17
7731 SK Ommen
T (0529) 45 13 51

WWW.JOUWPRINTSHOP.NL

ZORGBOERDERIJ

BOERENGOLFBOERDERIJ.NL

*** Schöttincksflor**

Gerjande en Alex Buitenhuis-Veurink
Karshoekweg 1
7737 PP Stegeren
0529 45 72 70
gjdveurink@hetnet.nl
www.schottincksflor.com

De zorgboerderij voor dagbesteding voor (jong) volwassenen en ouderen

GOUDSMIDS ATELIER
ZANDBERGEN

Voor uw sieradenreparaties

Tel. 06-10 20 23 69 - www.goudsmid-zandbergen.nl

Voor professioneel autoschadeherstel

A B S | Huysmans
autoherstel Ommen

Strangeweg 20
7731 GW Ommen
Tel. (0529) 451146
info@abshuysmans.nl
www.abshuysmans.nl

gratis vervangend vervoer

4 jaar BOVAG garantie

ISO 14001/9001/
BOVAG gecertificeerd

stichting duurzaam repareren

Huiskes
HOVENIER

*'De hovenier
in het
Vechtdal'*

Varsenerweg 14
7731 PZ Ommen
T 085 5000 160
E info@huiskeshovenier.nl

DOUWE'S

DUMP

DUMP, OUTDOOR & MORE

STRANGEWEG 9, OMMEN
0529 451184
WWW.DOUWESDUMP.NL

OMMER AUTOMATEN

Uitvaartverzorging
Vechtdal

Toegankelijk
Eigentijds
Verbinding

Vanuit de rust
werken we samen.

Op weg naar een persoonlijk
en respectvol afscheid.

Wij staan dag en
nacht voor u klaar.

T. 0529 463 046
M. 06 25 24 36 88

Nieuwelandstraat 6,
7731 TH Ommen

info@uitvaartverzorging-vechtdal.nl
www.uitvaartverzorging-vechtdal.nl

bakkerij VAN DER MOST

Brood | Banket | Lunchroom | Chocolaterie
www.bakkerijvandermost.nl

SCHILDERSBEDRIJF

Van Elburg Ommen
Schurinkstraat 22a - 7731 GD Ommen
Tel. [0529] 45 24 41 - Fax [0529] 45 62 56

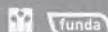
Experts in de pracht
van het Vechtdal

Kopen

Verkopen

Taxeren

Je huis verdient het!

0529 45 11 21 info@weeninkjansen.nl weeninkjansen.nl

Uw Renaultdealer voor het Vechtdal
Brink 58 | 7731 TG Ommen | T 0529-469900

www.cents.nl

Voor vloer &
raamdecoratie

Brugstraat 29a | 7731 CV Ommen
T 0529-451716
E info@touwenbehome.nl

www.touwenbehome.nl

Restaurant Pannenkoekenhuis
Zalencentrum en Catering

"De Nieuwe Brug"
Een Omme(n)tje waard!!

met speeltuin

Familie Looze
Lemelerweg 13
7731 PR Ommen
Tel. (0529) 45 17 23
www.denieuwebrugommen.nl

GROEN

INSTALLATIETECHNIEK

Patrijsstraat 3-5, 7731 ZL Ommen
Tel. (0529) 45 22 03
www.installatietechniek-groen.nl

- Sanitair
- Service en onderhoud
- Zonne-energie
- Warmtepompinstallaties
- Elektra
- Loodgieterswerk
- Centrale verwarming
- Dak- en gootwerk

- totaal onderhoud
- schilderwerk
- onderhoudsplan
- 24-uur glasservice

schilderwerk totaal onderhoud uniplan 24-uur
glasservice schilderwerk 24-uur glasservice uni
totaal onderhoud 24-uur glasservice uniplan
schilderwerk totaal onderhoud 24-uur glass

Vestiging Hardenberg Vestiging Ommen
T 0523 272051 T 0529 450313

www.lennips.nl

Liefde,
Respect &
Aandacht

Rina Uulders
Uitvaartverzorging

Wij staan 24/7 voor u klaar, ongeacht
waar en hoe u verzekerd bent.

www.uitvaartverzorgingrinauulders.nl

06 5066 1632

Het comfort van nu, het gevoel van toen
de kwaliteit van
de Lange Keukens

Eskampweg 4a, 7731 TA Ommen.
Tel. 0529-46 25 00
Fax: 0529-46 26 00
www.delangekeukens.nl

Het lekkere leven

vd-bent.nl

De Belt 2
Dedemsvaart
06 1331 0528

GROEN

INSTALLATIETECHNIEK

Patrijsstraat 3-5, 7731 ZL Ommen
Tel. (0529) 45 22 03
www.installatietechniek-groen.nl

- Sanitair
- Service en onderhoud
- Zonne-energie
- Warmtepompinstallaties
- Elektra
- Loodgieterswerk
- Centrale verwarming
- Dak- en gootwerk

www.arjanvanderveen.nl
Woestendijk 2 • 7738 PL Witharen
T 0523 - 676116 • M 06 - 506 450 81

ontwerp
aanleg
onderhoud
vijvers
boomverzorging
renovatie
sierbestrating

was wel heel ruim toegepast, want na de eerste schifting werd in 47% van de gevallen de strafzaak geseponeerd. Dat was niet alles, want er waren nog meer redenen dat mensen niet werden vervolgd. Netto werd 13% van het aantal, dat wil zeggen 55.250 mensen voor een tribunaal of gerechtshof.

Van al deze zaken werden onderzoeks- of strafdossiers opgemaakt. Het was een ware ratjetoe aan dossiers, die in de jaren na 1952 uiteindelijk belandden bij het Nationaal Archief in Den Haag. Gezien de gevoeligheid (veel onschuldigen) van deze dossiers werden ze niet openbaar toegankelijk maar beperkt openbaar. Dat wil zeggen je moest een belangrijke reden hebben om ze in te zien. De persoon om wie het gaat dient overleden te zijn of meer dan 101 jaar geleden geboren zijn.

Tot **1 januari 2025** is er nog steeds een grote zorgvuldigheid bij het Nationaal Archief. Dossiers mogen alleen onder toezicht gelezen worden, er mogen geen foto's of kopieën van gemaakt worden.

Vanaf 1 januari 2025 worden al deze dossiers openbaar en kan men ze in de studiezaal van het Nationaal Archief inzien en kopieën maken. Het is niet toegestaan de gegevens allemaal klakkeloos openbaar te maken. In bepaalde gevallen kunnen striktere voorschriften gemaakt worden.

Een ander belangrijk onderdeel is dat de meeste dossiers gedigitaliseerd en doorzoekbaar worden. Momenteel kun je alleen op naam van een "verdachte" zoeken. Vanaf 2025 kun je ook op naam van een slachtoffer of een woonplaats zoeken. Dat kun je niet Googelen maar alleen ingelogd op de site van het Nationaal Archief.

Voor sommige families zal het schokkend zijn als men hun naam en de gebeurtenissen leest. Anderen zullen meer duidelijkheid krijgen en van blaam worden gezuiverd.

In Ommen was b.v. een marechaussee die aan één kant werd geroemd om zijn hulp aan het verzet, maar die vooral was verguisd om zijn contacten met de kampleiding van Kamp Erika. Onderzoek in het Nationaal Archief leerde dat zijn strafonderzoek niet tot vervolging heeft geleid, maar ook tot een sepot. De korpsleiding oordeelde dat een overplaatsing beter voor hem was.

Verder kunnen nakomelingen van vroegere NSB-leden bijvoorbeeld aantonen dat dit lidmaatschap niemand in gevaar of nadeel heeft gebracht.

Voor meer informatie kunt u terecht op de site www.oorlogvoorderechter.nl. Het CABR kunt u bezoeken op <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/centraal-archief-bijzondere-rechtspleging-cabr>

Historisch museum Ommen

Van verleden naar heden

door Ben Wösten

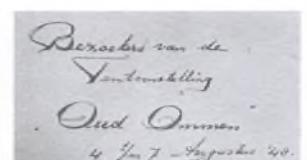
Wat ooit begon met een tentoonstelling is thans uitgegroeid tot een toplocatie met veel oudheidkundige objecten die door bezoekers zeer gewaardeerd worden.

Het begon in 1948 met een overzichtstentoonstelling van een aantal verzamelde oudheden van Ommen. Deze tentoonstelling werd in het oude postkantoor aan de Kruisstraat gehouden en werd geopend door de Commissaris der Koningin van Overijssel.

Jaren daarna In 1975 werd er een heus museum van oudheden opgericht en ondergebracht in de oude korenmolen van Makkinga op den Oordt. Uiteindelijk wordt deze locatie te klein om alle historische oudheden onder te kunnen brengen.

In 2022 werd een geheel nieuw museum gerealiseerd gekoppeld aan de voormalige korenmolen.

Het huidige museum treft de bezoekers uit alle windstreken van ons land. Zowel particulieren als ook veel scholen die met

de kinderen langskomen.

In het museum zijn veel oudheidkundige objecten te zien die vanuit vorige eeuwen hun stempel op onze stad hebben gedrukt.

In het museum wordt een gastenboek bijgehouden waarin bezoekers hun mening kunnen weergeven over al de oudheden die ze te zien hebben gekregen.

Hieronder een compilatie van wat de bezoekers vinden van het museum en ook hun waardering hierbij uit spreken. Daarbij soms ook de vermelding waar de bezoekers vandaan komen.

Met vijf vriendinnen molen en museum bezocht. Een zeer interessante verzameling. Wat hebben wij genoten van het museum. De gastvrije ontvangst. Veel zaken zijn herkenbaar voor ons van de tijd net na de oorlog. Het museum is erg toegankelijk en herkenbaar. Een aanrader voor een ieder hier op vakantie, zoals wij! Dank ! (Gouda)
Een hele mooie verzameling en beschrijving. Wij vonden het heel mooi met daarbij ook de uitleg in de molen. (Farmsum)

Kinderen van, Woutrena v. d. Kloet-Veldman.

Dienstmeisje bij ds fam. Bruins te Ommen, geboren in Junne. Getrouwd geweest met Pieter v. d. Kloet samen gewoond in Friesland. Wij als kinderen zoeken herinneringen op in Ommen waaronder de molen. Wat fijn dat dit bestaat en in stand wordt gehouden. Bedankt dat wij deze herinneringen mochten beleven.

Genietend van vele herinneringen, lezend wat informatie die ik nog niet wist en verwach- tend nog eens terug te komen, wens ik alle vrijwilligers toe hun enthousiasme vast te hou- den. H. Terra (Amersfoort) geboren als Ommenaar.

Valentijnsdag en vakantie. Tijd om dit museum te bekijken. Lekker ontspannen terug in de tijd. Enkele dingen herkennen we nog wel, 55+ (Gaanderen)

Tijdens een sneeuwbuï deze zaterdag voor Pasen deze leuke plek uitvoerig bekeken, leuk. Wij willen jullie bedanken voor alle hulp bij het zoeken naar de geschiedenis van 'kamp Erica'. Het museum is zeer de moeite waard. Bedankt (Nieuw-Vennep)

Op deze dag, waarop we weer vertrekken naar Loenen a/d Vecht nog dit museum bezocht. Zeer de moeite waard. Zijn blij dat we hier vanmorgen, tijdens het ontbijt in hotel 'De Zon' op geattendeerd werden.
Inderdaad een mooi museum. Fido Brandsma. (Groningen)

Wij hebben genoten van dit liefdevol ingerichte museum. Met dank voor de uitleg. Fijn dat er altijd weer vrijwilligers zijn! (Apeldoorn)

Ons vriendenweekend trappen we hier af, onder het genot van koffie met krentwegge. Een onverwacht interessant museum en mooie verhalen in en rond het tolhuis, prachtig. Altijd boeiend, die regionale geschiedenis. Ook verrassende herkenningsspullen voor ons! Nice museum, Harry Zandbergen. (Canada)

Heel Leuk en veel van het materiaal te herkennen. Dank voor het in stand houden ervan. (Warmond ZH)

Heel mooi museum, met veel interessante spullen en geschiedenis van vroeger. Erg leuk voor jong en oud. Erg lieve mensen die er werken, met veel liefde geven ze de rondleiding. Via solutio da Cuneo (Italië) Bedankt dat wij tot bovenin mochten kijken, zeer speciaal. (Paula)

Veel stukken uit de oude doos, die wij Vlamingen ook nog ken- nen. Mooie verzameling, doe zo voort. (Oost-Vlamingen-Deinze)

Genoten, van al die oudheden, maar zijn blij om nu te leven. (Nieuwegein)

Riesige Sammlung! Sehr interes- sant. (Dampfoch Duitsland)

Hoi leuk hoor! Erg interessant (Lotte lee Tamsma (10 jaar)

Heel mooi museum, heb veel van geleerd. Ben voor het eerst in een molen geweest, heel leuk. (Berkel en Rodenrijs)

Een heel boeiende en veelzijdige collectie, met zorg verzameld en zorgvuldig beheerd. Moeten eigenlijk nog eens terugkomen. (Sneek)

Ons molen uitje. We hebben genoten van het museum en van de lekkere koffie en thee en krentenbrood. (Vrijwilliger uit Hattem bij de molen 'De Fortuyn')

Een informatief en gezellig museum

We zijn blij om dit museum te hebben gezien. Het laat een goede indruk zien van het leven in en om Ommen.

Wat een ontzettend leuk en interessant museum. Prachtig opgezet en veel geleerd over het kamp Erika.

Wat mooi om te zien dat dit alles bewaard is gebleven en gepresenteerd wordt.

Een verassend museum en fantastische mensen.

De meest bekende objecten van de verschillende historische objecten van onze stad.

Dit museum: diverse objecten, mooi tentoongesteld met indrukwekkende beelden van kamp Erika.

Vandaag rondgekeken en gezien de dingen van mijn opoe in de etalage en dat is een fijn gevoel. Het is mooi dat op deze manier de dingen in ere worden gehouden, bedankt.

Geweldig! Mooi voor ons, maar zeker in ere houden voor 't nageslacht. Hulde aan de vrijwilligers die dit werk doen.

Dit museum uit deze streek is heel bijzonder. Veel bewondering voor de vele vrijwilligers die dit in stand houden. Namens de groep van de 'Zonnebloem' uit Kaas en Braassem. Dank voor de vriendelijke ontvangst en ook voor de koffie. Wij wensen u veel succes met dit geweldige museum. (Roelofarendsveen)

Een mooi en verzorgd museum! Veel variatie in onderwerpen en onderhoudend ook. Vooral Krishnamurti en kamp Erica bijzondere geschiedenis voor Ommen. Fijn om hier te zijn! (Mariënheem)

Leuk museum. Geeft een goed beeld van Ommen. (Wijk bij Duurstede)

Heel veel variatie, prachtig. We waren met een groep van 'Stichting Klooster Sibculo' hier. Prima ontvangst mooi museum. Hartelijk dank namens de hele groep. (Sibculo)

Een heerlijke historische terugblik naar ons verleden. Mooi samengesteld en sfeervol.

Fantastisch museum, prachtig ingericht, heel bijzonder. Leuke herkenbare dingen uit onze jeugd. Bedankt voor de persoonlijke uitleg, zeer attent. (Amsterdam)

Vielen dank für die freundliche Führung und die schöne Zeit, Liebe Grüsse. (Duitsland)

Erg mooi en indrukwekkend museum. Bedankt voor de uitleg. (Wageningen)

Een prachtig mooi museum en dat moet zeker blijven. Goede uitleg van de vrijwilligers. Kamp Erika was indrukwekkend. (Munnekeburen)

Ongelofelijk leuk museum, leuk en zoveel geschiedenis te zien van een plaats! Heel veel verhalen van de vrijwilligster, waarvoor dank. Mooi en leerzaam museum. Er is veel te zien en goed onderhouden. (Alphen aan de Rijn)

Leuk museum met veel verschillende onderwerpen en bevlogen vrijwilligers. (Marknesse NOP)

Wat een super mooi museum! Heel erg bedankt dat we mochten komen. Het was erg leuk en interessant. Groetjes Scouting Ridderhofgroep.

Kasfeest in old Omm'n deur Alex Schuurman

Het sniejt, de witte vlukkies dwarrelt uut de grieze luch, noew bint ze ineens heel groot 'ewurdn. Iedere keer wrif Henduk met zien mouwe het beslaang raam weer helder, zodat hij de tune goed kan zien. Er lig al een heel pak snee. "Goa toch lakker buut'n spuln", zeg zien moe. Maar Henduk blif stoan woor hij stiet.

Hij wrif nog is over 't raam en tuurt in de richting van het knienhok, woor Sneewittie mut zitt'n. Hij mut wel goed kiek'n, want zien witte vacht hef noe een goede schutkleur. Hij huppelt deur 't hok en doorumme kan hij hum ziene. Afgelopen wekke had hij saam met zien va het hok schone maakt en wat extra stro er bieje inne leg. "Door blief ie lakker warm, Sneewittie" had hij zeg. Het wurd gloepens kold, maar dat knien is goed in stoat umme zich warm te holn" zee zien va, "Maar wat extra stro stiet hum wel an !" "Wat bin ie toch stille" zeg zien moe, "en marnge is het Kasfees, door kiek ie toch altied zo naar uut ? Henduk haalt zien scholders op. Hij kan zich dur zelfs niet op verheung op het Kasfees in de kärke en ok niet op het buukie dat hij dan krig. Hij wol, dat hij er allegees niet hen hoemm. Maar dat kan ok nie, hij mut ja een gediggie opzeng ! Hij hef het hielemoale uut 'n kop 'eleerd. En toch, hij wol toch liever thuis bliem.

Flatsss; Henduk schruk zich rot en zien moe ok. Een sneeballe glid vlak langs zien neuze langs het raam noar beneden. Het lachende gezichte van de buurman kik over de shutting. Hij wenkt noar hum, maar Henduk schudt hellig zien kop. "Woarumme doer ie zo hellig" vreug zien moe verwondert. "Ik heb gewoon gin zin" zeg hij. Hij wul zien moe niet zeng dat hij de buurman zo'n nare kerel vindt. Nog gin vief moand geleen kreeg Henduk veur zien neengde verjoordag het aller-mooiste kadogie dat hij zich maar wens'n kon; een knientie, een spierwit knientie. Zulle wiej hum Sneewittie nuum'n? Stel'n zie moe veur. De oong van Henduk rolt hum zowat uut de kop. "Ja, moe, dat past presies, dat knien is ja zo wit as snee, ennuhhh; ok zo zachte. Hij leut hem trots an iedereen zien ok an zien buurman. "Wat een mooi biesie", hatte zeg "Een best'n veur de kasdage." Henduk begreep bes wat dat betekende. Hij geunk glike met zien knientie in de arme noar binn'n. "De buurman vindt Sneewittie een best'n veur de Kasdage" zei hij teeng zien va en moe. Zie va stell'n hem gerust, "Grote mensen zegt zulke dingen wel vaker, maar zie meent er niks van". "Natuurlijk meent hij dat niet", zei zien moe lachend.

Maar Henduk kon der niet umme lach'n. Hij was het veurval al zwat vergett'n; tot gister. Hij was een puuzel an 't maak'n en luusterde onderwiel noar de radio. Het leek eers nog een leuk lietie; dat vassie over Flappie van Joep van Tek. Hij luusterde het vassie helemoale of en met Flappie leup het niet zo bes of. Flappie kwam as heufdgerecht op de toafel terechte. Henduk dacht natuurlijk an zien Sneewittie en an zien buurman. Grote mens'n bint gewoon niet te vertrouwn. Stel noe is veur; de buurman en zien Sneewittie. Buurman had ja zegt; "Een best'n veur de Kasdage."

En noe; het is bijna Kasdage en noe stiet Henduk veur het raam. Hij mut Sneewittie en veural de buurman goed in de gaat'n hoaln.

Die nacht dut hij gin oge dichte. Hij lig te dreien en te buun'n in berre en hij stiet um de haverklap op umme uut het raam te kiek'n. Deur het licht van de moane kan hij net het hok zien. Natuurluk maakt hij zich niet druk um dat gediggie, dat hij in de karke mut opzeng, hij maakt zich druk um zien knien. En hoe mut dat marngmiddag as hij noar de karke mut? Dan mut hij zien knien allinnig loat'n. Hij mut wat bedenk'n umme de buurman bieje Sneewittie weg te hoal'n. Dan krig hij een geweldig plan en glieke valt Henduk in sloap.

Winter 1962/1963. Op de foto de Bollemaat, het gebied tussen de Vecht en de Coevorderweg. Foto genomen vanaf de bovenste etage van de Oldenhaghen.

Het is gezellig druk in de karke. Overal waksienelichies in sjemputties, die ze zelf oppevarft hebt in de kindernevendienst. Henduk kik of hij zien puttie vinden kan. Zien oong vliegt deur de karke. Door zitte; zien buurman! Op de achterste baanke. "Wat dut den hier?" vrug hij hellig an zien moe. "ik heb hem uuteneudigd veur dit Kasfeest. Umdat hij ienzaam is. Hij is allinnig, gin vrouwe, gin kinder en gin vemielie. Het kan Henduk gin bal schell'n. Kwoad en ongerust kik hij nog is een keer richting de buurman, maar den hef hem niet 'e zien.

Veurzichtig schuf hij de grote rugzak, den op de grond stiet, een eintie an de kaante en dut de ritsluuting een bettie verder lus. Twie grote oong staart hem angstig an. Hij stekt zien hand in de tasse en aait de donzige witte lange hoorn. Gniene hef het in de gaat'n. Hij ritst de tasse nog verder lus. "Het kump goed heur, Sneewittie, hier bin ie veilig" fluustert hij in de grote flapoorn. Dan krig hij een por van zien moe. "Het giet beginnn." Hij schut overeind en concentreert zich op de Kasviering. Veur eem verget hij alles van die mirrag. As hij de blokfluit heurt, denkt hij pas weer an zien eing optreedn. Noew is het zien beurte; as laaste.

Veurdat hij noar veurn lup, aait hij zien knientie nog eem over de kop. "Ik bin dur zo weer"

Zonder ok maar ien foutie, zegt hij zien gedichie op. Eem is het moesstille in de karke, maar dan giet het publiek stoan en krig hij een oorverdovend applaus. Zelfs de buurman stiet op en klapt hard met. Stiekem is Henduk bes een bettie trots. Hij maakt een buuging en iedereen mut er um lachen. En dan bug hij nog een keer. Voldaan lup hij terugge noar zien plaatse bieje zien va en moe. Hij struukelt bijna over een wit bollegie; het lik wel een sneeballe maar het bewug. "Sneewittie" rup hij zomaar hardop in de karke. Noe beseft hij dat hij helemaal vergett'n is umme de ritse weer dichte te ritsen. Doorumme konne ontsnapp'n Henduk bukt zich, maar het knien huppelt al vot. Met dat 'e denkt dat hij hem te pakken hef glipt het knientie weer vot en springt onder een karkbaanke. Hij baant zich een weg langs de biene van de mens'n, Oma Willems gif een gillegie as Sneewittie langs heur biene kriebelt en zie springt van schrik op de baanke. Sneewittie rent al noar de baanke erachter en zurgt ok door veur opschudding. Zien va en moe en de kuster en nog aandern probeert het knien te pakken. Nog meer mensen komt in de biene um het witte knien te vang'n. Eers krup Sneewittie achter het gediën, dan lik het er op dat hij zich giet nusseln in het stro van de Kasstal, maar hij vlug toch gauw weer noar de baanken. Een lange stoet van mens'n trekt dwas deur de karke, op jach noar Sneewittie. Het lik wel een spullegie, maar veur Henduk stoat de troanen nader as het lachen. Dan zut hij dat het knien in de richting van de deure lup en den stiet op een kiertie. Het knien bedenkt zich niet en vlucht de kolle wereld in. Henduk rent ok noar buut'n en probeert de sporen in de snee te ontdekken, maar het is al donker en het Karkplein is sneevrieje 'emaakt. Er is gin spoor meer van Sneewittie te ontdekken. Hij zuch; hij rup; hij schreeuwt; "Sneewittie voor bin ie? Woor bieje toch? Sneewittie?" Iedereen zuch met. Een half uur, misschien was t' wel een uur. Maar nargens is een speur van het knientie te ontdekken. Dan goat ze maar noar huus. Ok Henduk. Zien moe hef het buukie van het Kasfeest mette

numm'n, Henduk hef allegees niet 'ekek'n wat veur boek het is. De troanen stroomt hem over de wang'n. Henduk is ontroostbaar. Hij mut steeds maar an Sneewittie denk'n in de kolde donkere nach. As noa een schuffie de belle giet, lup moe noar de deure. "Ik heb iets mettenumm'n" heurt Henduk een bekende stemme zeng. De deure zweit lus en de buurman stapt binnen. Hij hef iets in zien arme; iets wits. Henduk schrikt, maar dan gif

de buurman hum het springleemtige knientie. "Dit is toch oew Sneewittie? Ik zage kuttelties in de snee en die leiden mij noar de heege en dooronder; door zatte. Henduk drukt Sneewittie stevig teeng zich an, hij lacht deur zien troanen hen. "Dankzij die kuttels én de buurman, hebbie oew knientie weer" lacht zien va, "Dat knien hef een mooi speur achter 'eloaten in de snee." "Wat bint oew plannen disse dage?" "vreug moe, as de buurman weer noar huus hen wol goan. Hij haalt zien scholders op. "Iej haarn dat knien better kunnen hoaln" Zeg va, "Een best'n veur de Kasdage." Ze schiet ollemoale in de lach en Henduk krig een kop as een bolle. Hij begrip noe wel dat zien va een grappie maakt, net as de buurman verlaast. Moe pakt een extra burd en eem later zit ze met zien veern an toafel, an het Kasdienée. Henduk schaamt zich nog aaltied, maar as hij noar de buurman gluurt, vangt hij een knipeugie op. Hebbie marng zinne um met mie een sneepoppe te maak'n? Henduk wurd helemaal bliej van binn'n en knikt bliej. Henduk bukt zich noar Sneewittie, den tevreedn in een deuze an een winterwottel zit te knaang. Hij fluus-tert noar Sneewittie; "den is best een orige keerl, een beste buurman." Maar hij preut niet zachies genug, want doordeur heurd'n zie va en moe en ok de buurman zien woorden ok. Zie gniffeln over de toafel naar mekare. Inmiddels was het Kasdinée op, ok het toetje was arg lakker; ries met pruumpies. Henduk had de boek volle gett'n. Hij kon gin pap meer zengn.

Va truk Henduk noar zich toe en zee; "ik weet nog een mooi kasverhaal, maar dat vertel ik oe het andere joor.

Tragedie in het Laarbos door Peter Kramer

Dit is een geromantiseerd verhaal. Basis is de werkelijke gebeurtenis van 5 augustus 1902, waarbij de 26-jarige marechaussee Arnoldus Hoekstra door een stropen in Ommen werd gedood.

Als Geertje thuis komt, hoort ze dat haar moeder bezoek heeft. Het is Albert Jan, een achterneef. Die komt wel vaker en Geertje weet wel waarom. Albert Jan heeft een oogje op haar. Ze flirt graag en maakt afspraakjes, maar ze houdt van variatie. Dat ze in Ommen voor een losbol wordt versleten, neemt ze op de koop toe.

Albert Jan probeert indruk te maken in z'n jacht-opzichters uniform, hij pocht dat hij voor baron Van Pallandt werkt en dat hij wel eens op het kasteel is geweest. Nou, het zou wat. Zij zelf werkt toch ook voor een baron? En baron Mulert is best tevreden over haar inzet in het koffiehuis

Het koffiehuis aan de
Kruisstraat

van de Volksbond. Geertje is moe, want het was best druk, deze zaterdag. Ze vertelt dat er veel aanloop was. Bekenden maar ook veel vrömd volk. Vrömd volk in Ommen? Ja, de Vecht wordt gekanaliseerd en er wordt een spoorweg aangelegd en dat brengt veel bedrijvigheid mee.

Er waren Brabantse spoorwegarbeiders. Die slapen in barakken bij de Regge. Twee ervan waren haar opgevallen: Jos en Chris. Jos is leuk en aardig vindt ze. Maar die Chris is een echte ruziemaker. Die had niet genoeg aan een kop koffie en eiste op een toon, die geen tegenspraak duldde, bier en jenever.

Alsof hij niet weet dat in een koffiehuis geen alcohol wordt geschonken. Zo'n koffiehuis is juist door baron Mulert open gesteld om het drankmisbruik in Ommen tegen te gaan. De mensen kunnen daar voor een paar cent koffie of vruchtensap bestellen en er ondertussen een gezelschapsspel spelen, of kaarten of biljarten.

Albert Jan heeft goed naar Geertje geluisterd en het bevalt hem maar niets dat Geertje zo enthousiast over die Brabander Jos praat. Maar Albert Jan moet afscheid nemen want hij moet de volgende morgen vroeg op. Hij heeft ree strikken in het Laarbos gevonden. En die zijn door een deskundig stroper gesteld. Een buigzaam boompje op een ree wissel wordt naar de grond gebogen en daar vastgezet. Als de ree er passeert, komt zijn kop in de strik. Door de schok richt het boompje zich op en de ree hangt zich zelf op. Daar moet Albert Jan meer van weten. Probeer hij nu weer indruk te maken, vraagt Geertje zich af? Toch wel een spannend beroep, oordeelt ze iets milder.

Baron Mulert loopt van zijn landhuis aan de Zeesserweg door de Lindenlaan en Kroamers Steege naar Ommen. Hij weet dat hij over 2 jaar een stuk verder moet lopen, want de Vecht, die nu nog aan de zuidkant van zijn huis en tuin loopt, zal dan recht zijn getrokken, waardoor hij van de brug gebruik zal moeten maken. Enfin, daarvoor hebben zijn voorouders de brug, vier eeuwen geleden, ook gesticht.

De baron gaat het koffiehuis inspecteren. Hij heeft dat laten bouwen op het eind van de Brugstraat t.o. de winkel van de gezusters Kramer. Hij had er hoog gespannen verwachtingen van, maar nu maakt hij zich zorgen. Wat is er zoal gebeurd? Uit rapporten van de diaconie blijkt dat veel gezinnen in Ommen in armoede leven. En dat is voor een belangrijk deel te wijten aan de kostwinners, die een aanzienlijk deel van hun loon verzuipen. Dat doet baron Mulert verdriet. Hij denkt de oorzaak te kennen en er wat aan te kunnen doen. De arbeiders moeten hard werken of zijn werkloos. Er is behoefte aan ontspanning, maar behalve de jaarlijkse Bissingh, is er weinig te doen in Ommen. Er is geen theater of cinema. En bij de soirees of sociëteit van de gegoeden, daar is het gewone volk niet welkom. Maar als het proletariaat zich gepast zou kunnen vermaken in zijn koffiehuis, dan zou het drankmisbruik spectaculair terug lopen, is de overtuiging van Mulert.

Jammer genoeg is de uitkomst anders. Oh ja, er is best veel aanloop. Maar vaak hebben de bezoekers al wat sterkers op, voordat ze hun laatste cent in het koffiehuis besteden. En dat resulteert in vechtpartijen, waarbij ook de inventaris het moet ontgelden. En Mulert heeft nog wel met opzet voor vrouwelijke bediening gekozen, hij hoopte dat de dienstertjes, Geertje en Jennigje, de mannelijke agressie wat zouden temperen.

De meisjes, die om de beurt dienst doen, werken hard, al heeft Mulert wel gehoord dat Geertje zich soms extra uitslooft voor jongelingen. Als de baron het eind van de Brugstraat heeft bereikt, stelt hij zich verdekt op, zodat hij ongezien naar binnen kan kijken. Hij hoort het geklik van biljartballen en ziet dat twee onbekenden, een grote en een kleinere, zich om beurten over het biljart buigen. Aan de toeg zit een man in een groen uniform. Mulert herkent de jachtopzichter die toezicht houdt in het Laarbos.

Oud-groepscommandant Dirk van Dorp † in het tenue van een Marechaussee voor 1940.

Een viertal zit te kaarten. En twee mannen zitten aan weerskanten van een dambord. Geertje brengt de biljarters 2 kogelflesjes gazeuse. Dit tafereel geeft Mulert voldoening, zo heeft hij het bedoeld.

Maar dan klinkt er plotseling geschreeuw en gevloek. Baron Mulert ziet dat de grote biljarter de jachtopzichter aanvliegt. Mulert haast zich naar binnen en roept: Wat is hier aan de hand? Daarmee voorkomt hij dat de biljarter met het zware uiteinde van de keu op de jachtopzichter in ramt. Maar de biljarter is nog niet gekalmeerd. Hij pakt een mes en geeft een jaap door het biljartlaken terwijl hij schreeuwt: Kom mee Jos, hier zijn we niet welkom, we gaan ergens anders iets beters drinken dan die vrouwendrankjes hier. De baron in de deuropening krijgt een duw en die twee haasten zich naar buiten. Even later glipt ook de jachtopzichter weg.

Als de consternatie wat is weggeëbd, vraagt de baron aan Geertje wat de aanleiding was. Ze zegt: Het is de schuld van de jachtopzichter. Het was best gezellig. Die aardige, kleine Brabander bestelde twee flesjes. Toen ik zei dat ik ze wel zou brengen, moest Albert Jan zo nodig zeggen: Die mankeren toch niets aan hun handen, laten ze het maar halen. En daar kwam nog achteraan: Zoek in Brabant maar een meisje en laat de Ommer maagies met rust. Ja, en dat pikte die grote Chris niet.

Verdrietig loopt Mulert huiswaarts. Nu weer een nieuw biljartlaken, nadat hij al lantaarns, meubilair en ruiten heeft moeten vervangen. De praktijk heeft zijn idealen ingehaald. Hij besluit het pand te verkopen, zo gauw zich een koper aandient. En morgen maar aangifte doen bij de veldwachter.

Albert Jan staat op het bordes van kasteel Eerde. Hij is niet op zijn gemak en treuzelt om de zware bronzen klopper op de deur te laten vallen. Weliswaar heeft hoofd jachtopzichter Bloemendal een afspraak voor hem gemaakt, maar dat was voor die zaterdag in het koffiehuis. Maar de deur gaat al open, een bediende heeft hem zien staan en hij mag naar binnen. Wacht maar even, zegt de bediende, ik zal zeggen dat je er bent. Baron Van Pallandt verwacht je.

Even later staat Albert Jan in de bibliotheek, voor de secretaire, waar achter Van Pallandt zetelt. Van alles gaat er om in het hoofd van de jachtopzichter: Hij is onder de indruk van de voorname ambiance, hij is opgewonden over de boodschap die hij komt brengen en hij weet niet of er hier al iets bekend is over die ruzie.

Hij neemt z'n pet af en begint te stotteren. Kalm maar, Wetering, ga eerst eens zitten, ik zal een kop koffie laten brengen. Zo probeert de baron hem op zijn gemak te stellen. Dat helpt, Albert Jan kalmeert wat. Vertel nu eens rustig, wat is de reden van je komst.

Albert Jan doet zijn best om zijn boodschap over te laten komen, zonder plat te praten. Hij vertelt over de reestrik, die hij heeft gevonden. En ook dat hij daarom is gaan zoeken of er nog meer staan. De bouvier Hector, zijn hond, was bij hem. Aan het eind van de Gie-themer Hooiweg, waar al een talud ligt voor de nieuwe spoorbaan, begint Hector ineens te graven. Albert Jan wil hem al terug roepen, als hij ziet dat Hector een stuk vel in de bek heeft. Als Albert Jan dichterbij komt, ziet hij dat er slachtafval is begraven. Vellen van reewild, klein wild en orgaanvlees krabt de hond naar boven.

En dan vertelt Albert Jan over de Brabantse spoorwegwerkers, over de barakken bij de Regge en over de vernieling in het koffiehuis. Daar aarzelt Albert Jan even. Hij is er zich van bewust dat hij niet vrij uitgaat en dat hij bevooroordeeld is. Toch vervolgt hij: Die grote is gewelddadig en die kleine is een gloeperd en ik heb die twee in de buurt van de reestrik gezien.

Baron Van Pallandt vraagt: Hoe ga je dit aanpakken Albert Jan? Ik ben niet bang, antwoordt Albert Jan, Hector is een getrainde politiehond en ik heb een wapen. Er zal gepost moeten worden. En als de baron het het toestaat, kunnen de twee opzichters van Eerde mij assisteren. Natuurlijk zegt de baron, en met z'n drieën moeten jullie die 2 stropers de baas kunnen. Ja, dat is te zeggen, maar die grote is erg sterk en wat te doen als er meer kerels uit die barakken mee doen, vraagt Albert Jan. Is die opzichter toch banger dan hij zich voordoet? vraagt de baron zich af. Misschien kan de marechaussee de barakken doorzoeken, oppert Albert Jan.

Nee, dat gaat niet, zegt Van Pallandt, daar heb je een heterdaad voor nodig. Maar ik wil wel onderzoeken of jullie assistentie van de marechaussee kunnen krijgen. Ik zal mijn connecties aanspreken, beëindigt baron Van Pallandt het gesprek.

*De marechausseekazerne
aan de Voorbrug (bewerkt)*

Kompanen

uw maat in financiële diensten

Aangesloten bij

Van Reeuwijkstraat 42
7731 EH Ommen
Tel.: (0529) 451154
Fax: (0529) 455027
Website: www.kompanen.nl
E-mail: info@kompanen.nl

A. VISSCHER

ontwerp, aanleg en onderhoud
van tuinen en sierbestrating

Violenstraat 15 • 7731 WK Ommen •

Tel: 06 - 51 60 00 86 • Tel: 0529 - 45 47 52 •

www.avisscher.nl • info@hoveniersbedrijf-visscher.nl

Lunch - Diner - Snackbar
Vergader en Feestruimte - Catering

FLATER
ETEN & DRINKEN

De Huiskamer van Ommen

0529-451364

www.flater.nl

volg ons op Facebook

stukadoorsbedrijf
Rinus Zwanepol

Mobiel 06-30009131

Aannemersbedrijf M. van der Vegt

Ommen (0529) 45 37 47

Pearle
opticiens

Varsenerpoort 9, 7731 DG Ommen
Tel. 0529 - 451753

Uw specialist
in ontwerp,
nieuw-, verbouw
en renovatie.

OCB Bouw b.v.

Strangeweg 14, 7731 GW Ommen
info@ocb-bouw.nl • +31 (0)529 45 28 10 • www.ocb-bouw.nl

expert

Ommen

Schurinkstraat 26A • 7731 GD Ommen • T 0529 451 406

OudOmmen.nl

FREES VERHUUR OMMEN . NL

Asfaltfrezen

Eten is beleven!

LÈVRE
SMAAKBELEVERS

Met verrassende
(h)eerlijke gerechten
maken we mensen
gelukkig en bezorgen
we een fijne tijd.

www.levre.nl

Vermeerstraat 1
7731 SM Ommen
T 06 10 365 875
E info@levre.nl

www.takman.nl

Tuincentrum Jurrie Baas
Balkerweg 24
7731 RZ Ommen
Tel. (0529) 453708
Fax (0529) 451595
info@jurriebaas.nl
www.jurriebaas.nl

GRONDMAN
Bouw Service

www.grondmanbouwservice.nl

NOTARISSEN groot in kleine letters

JURISTEN
check *****

EP: Ommen
ElectronicPartner

Beeld & Geluid - Telecom - Wassen & Drogen -
Koelen & Vriezen - Multimedia -
Huishoudelijke apparatuur - Inbouwapparatuur

Gasthuisstraat 52 - 7731 DA Ommen
Tel.: (0529) 45 03 65
info@epommen.nl - www.epommen.nl

Wim van Kesteren
Schoenreparaties

Gun uw schoenen een langer leven!

Uw schoenen worden
vakkundig gerepareerd door:
Wim van Kesteren Schoenreparaties
Tel. 0529 454130 | 06 205 311 24

U kunt uw schoenen
ter reparatie afgeven
en ophalen bij:

Varsenerstraat 2
Ommen

Bentum Nijboer
NOTARISSEN in Ommen en Hardenberg

Ommen 0529 452 233
Hardenberg 0523 273 487

info@bentumnijboer.nl
www.bentumnijboer.nl

KLEINLUGTENBELT
timmer- en onderhoudsbedrijf

De Voormars 10B - 7731 DD Ommen
Telefoon (0529) 45 47 89

Jos is in de wolken. Hij heeft een afspraak met Geertje uit het koffiehuis. Donderdag avond zullen ze elkaar ontmoeten bij het witte hek van het Laar. Gisteravond is hij met een smoesje alleen naar Ommen gegaan en gelukkig was het niet druk in het koffiehuis. En zeker zo belangrijk: Die jaloerse jachtopzichter had waarschijnlijk dienst. Zo had Geertje veel tijd om met hem plezier te maken. Jos had Chris met opzet in de barak achtergelaten, een ruziemaker kon hij niet gebruiken, ook al is Chris een goede vriend. Chris zal wel boos op hem zijn, als Jos hem vertelt over zijn verovering.

Want Chris wil die donderdagavond proberen om hazen te schieten in het maanlicht en hij vindt het vanzelfsprekend dat Jos dan meegaat. Jos weet dat Chris een geweer in onderdelen in zijn plunjezak verstoppt heeft.

Nee, Chris heeft geen beste reputatie, hier al niet, maar ook niet in het Brabantse dorp, waar ze vandaan komen. Chris kan daar geen werk vinden en dat is niet eerlijk, vindt Jos. Ze hebben Chris daar zo gemaakt, vroeger was hij niet zo.

Jos en Chris zijn aan elkaar gehecht. Jos blijft Chris trouw, omdat die hem heeft geholpen toen hij afgetuigd dreigde te worden door een overmacht jaloerse jongens uit een naburig dorp. En voor Chris is Jos de enige die hem niet met de nek aankijkt.

Alleen donderdagavond dan zal Chris zijn gezelschap moeten missen, mijmert Jos met een gelukzalige glimlach.

Sybe weet het nu zeker. Zo snel als mogelijk wil hij af van zijn contract bij de Marechaussee. Sybe voelt zich ongelukkig, hij zit midden in de dekking van gagelstruiken op zijn hurken achter een boom, in het Laarbos. En bos, daar heeft Sybe geen ervaring mee, zijn jeugd bracht hij door in het vlakke Friesland. En nu wordt er van hem verwacht dat hij stropers arresteert.

Het is donker, het is stil en toch hoort hij zo nu en dan geluiden, die hij niet thuis kan brengen. Gelukkig zitten er nog twee collega's en drie jachtopzichters in het bos verstoppt. Ze hebben afgesproken dat degene die in het nauw mocht komen, hard op zijn fluit zal blazen. De anderen zullen dan te hulp snellen. Sybe heeft geen idee hoe hij daar in het donker dan komen moet. Wat doet hij eigenlijk bij de Marechaussee? Ja, het is traditie in zijn familie, dat je een baan zoekt in de geüniformeerde dienst b.v. leger of politie. Hij heeft wacht gelopen bij het Loo en arrestanten begeleid naar de gevangenis, maar dat hij hier voor werd uitgekozen, nee. Beweegt daar een boom? Nee, dat kan toch niet. Sybe tuurt, maar als ineens de maan te voorschijn komt, haalt hij opgelucht adem. Het is een vrijend stelletje dat dicht tegen elkaar aanstaat.

Alleen de instructies zijn: niemand heeft iets te zoeken in het bos, na zonsondergang. En uit zijn opleiding herinnert Sybe zich dat een zgn. verliefd paartje soms een dekmantel is, voor slechte bedoelingen.

Er zit niets anders op: Hij moet ze aanhouden. Halt politie, roept hij zo hard mogelijk. Jos en Geertje, want die zijn het, schrikken. Jos geeft Geertje een duw en zegt: Probeer ongezien weg te komen, ik moet Chris waarschuwen, die is hier ergens met zijn geweer. Maar Jos weet niet goed van welke kant het bevel komt. Hij loopt de verkeerde kant, op recht in de armen van Sybe, die hem met getrokken sabel in de kraag vat.

Sybe kijkt ineens heel anders tegen zijn vak aan. Wat zullen die anderen opkijken, wanneer hij straks met een gearresteerde stropers aankomt.

Nu niet op z'n fluit blazen, hij wil die eer niet delen. Loop voor me uit naar Huize het Laar en probeer niet te vluchten, sommeert hij Jos. Nee hoor, ik heb niets te verbergen, antwoordt Jos. Ondertussen denkt hij: Die marechaussee komt hier niet vandaan, dat hoor je zo. Ik maak een omweg, dan kan Chris ons op tijd aan zien komen en maken dat ie weg komt.

Chris heeft zijn geweer in drie delen in zijn speciaal geprepareerde jas verborgen. Hij heeft 2 soorten hagelpatronen bij zich: dubbel 0 voor reeën en lichtere hagel voor klein wild. In het donker zoekt hij zijn weg naar het grasland van de Reggemars. Hij zorgt ervoor dat hij niet door het maanlicht wordt beschenen, hij stopt zo nu en dan om te kijken en te luisteren.

Aan de rand van het bos verstoppt hij zich. Hij zet, zonder geluid te maken, zijn geweer in elkaar en laadt het met twee patronen, van elk soort een. Nu is

De uitvaart van de wachtmeester Hoekstra

het wachten tot er zich wild vertoont op de weiden. Stom dat Jos hem nu in de steek laat voor een afspraakje. Maar ja, Jos is populair bij de meisjes, weet Chris. Hij maakt niet veel kans, want zijn gedrag is niet onbesproken, hier niet en in Brabant niet.

Zo is het niet altijd geweest, maar die pastoor heeft een paria van hem gemaakt. Omdat Chris niet meer naar de kerk gaat, heeft die er voor gezorgd dat geen enkele werkgever hem aanneemt. En die pastoor weet zelf maar al te goed waarom hij niet meer in de kerk komt. Nu kijkt iedereen hem met de nek aan, behalve Jos.

Chris schrikt op uit zijn gemijmer, hij hoort mannenstemmen, een bevelende en een stem die uitleg geeft. Nu, is het tijd om ongezien de plaat te poetsen.

Maar die verklarende stem dat is toch de stem van Jos en Jos die zou toch. Chris blijft nog even achter de boom staan en tuurt in het donker. Als de maan even te voorschijn komt, onderscheidt hij twee gestalten. De maneschijn weerkaatst op iets van metaal. Verrek, dat zijn uniformknopen. En dan gaat er van alles om in het hoofd van Chris.

Dat moet die jaloerse lul van een jachtopzichter zijn, die uit het koffiehuis. Die heeft Jos gearresteerd en de politie gaat hem natuurlijk verhoren. Jos zal niet direct wat zeggen, maar een paar nachten in de cel, je weet het niet. Nee, hij moet Jos bevrijden, dan kunnen ze samen vluchten.

Zijn geweer en de munitie gooit hij dan in de Regge en laten ze dan maar wat bewijzen. Wacht als hij met de lichte hagel die jachtopzichter in de benen schiet, dan heeft die wel even wat te krabben en laat hij Jos wel los.

Chris legt zij geweer aan langs de boom. Op dat moment struikelt Jos over een boomwortel en Sybe, die hem niet los wil laten, valt over hem heen. Het schot treft Sybe in het hoofd. Chris heeft in het donker per ongeluk de zware met de lichte patroon verwisseld. Chris roept Jos en vlucht, maar Jos blijft bij de hevig bloedende Sybe en ondersteunt zijn hoofd. Het schot was in de stille nacht mijlen ver te horen. Er wordt geblazen op de fluit en het duurt niet lang of het licht van de stormlantaarns is overal in het Laarbos zichtbaar. Als alle jachtopzichters en marechaussees op de plaats des onheil zijn aangekomen, is Sybe al overleden.

Een jonge man uit het vlakke Friesland sterft in een donker bos in Ommen, omdat twee andere mannen hetzelfde meisje begeren.

Voorwerpen vertellen een verhaal

Tijd van ontdekkers en hervormers

door Gerko Warner

Ommen wordt al sinds de prehistorie bewoond, en al deze oud-inwoners hebben in de loop der eeuwen hun sporen achtergelaten. In het Historisch Museum Ommen wordt het verhaal van 8.000 jaar Ommer geschiedenis vanaf de prehistorie tot nu verteld. In tijdvakken wordt de ontwikkeling van Ommen vanaf de ijstijd tot nu getoond. Graag vertel ik u in het kort over één van die tijdsperiodes en vertel ik u het verhaal aan de hand van een paar voorwerpen die u in het Historisch Museum Ommen kunt bekijken. Deze keer gaan we terug naar de tijd van ontdekkers en hervormers en wordt ook wel renaissance genoemd. Deze duurde van 1500 tot 1600.

Tachtig jaar ruzie

Ommen lag tijdens de Tachtigjarige Oorlog op één van de plaatsen waar veel gevochten werd. De stad eindigde in puin en de overgebleven inwoners bleven met veel angst achter. Over de hele wereld vonden veel veranderingen plaats en begonnen de mensen steeds vaker zelf dingen te ontdekken. In Nederland waren we vooral in de greep van de Tachtigjarige Oorlog. De Spaanse koning Filips II had de macht over de Nederlanden en wilde dat iedereen zich bekeerde tot het Katholieke geloof. De meeste mensen waren Protestants en wilden dit niet. Vanuit het Katholieke Spanje werd er een groot leger naar Nederland gestuurd en vanaf toen waren Nederland en Spanje in oorlog. In Ommen werd geplunderd door de Spaanse soldaten. Ook staken deze delen van de stad in brand en vermoordden ze burgers. Pas na tachtig jaar kwam er een einde aan deze oorlog en waren de opstandelingen baas in de Overijsselse steden.

Kanonskogels

In en rondom Ommen werd flink gevochten tijdens de Tachtigjarige Oorlog. De Spaanse soldaten misdroegen zich en Overijssel koos de kant van de Protestantse Willem van Oranje. Dit zorgde voor veel strijd en geweld tussen de Spaanse en de Nederlandse soldaten. In Ommen en omgeving zijn verschillende kanonskogels uit deze tijd teruggevonden.

Muntschat van de Hamsgoren

Tijdens de Tachtigjarige Oorlog was het leven voor de Ommenaren erg onzeker. De

Spaanse soldaten verbrandden delen van de stad, vermoordden burgers en plunderden huizen. Eén van de bewoners uit die tijd bleek zijn spaargeld begraven te hebben om dit uit de handen van de Spanjaarden te houden. Waarschijnlijk heeft hij nooit de kans gekregen om dit weer op te graven. De 57 munten zagen pas in 1959 weer het daglicht.

Bissingh

Al sinds 1557 wordt de Ommer Bissing gehouden. Het is de benaming van de jaarmarkt die op de tweede dinsdag van de hooimaand (juli) wordt gehouden. Bissing betekent driftig rondlopen en is een naam die vele jaarmarkten hebben. De markt duurde in de Middeleeuwen één dag, maar in de 19e eeuw zelfs drie dagen. Het was niet alleen een plek om spullen te kopen maar er was ook vermaak en tijd voor een borrel met elkaar. Op maandagochtend om elf uur luidde het Bissingklokje in het stadhuis de jaarmarkt in en kwamen er zoveel mensen op de markt af dat zelfs de ge-

wone huizen als herberg werden gebruikt.

Wilt u verder kijken?

Kom naar het Historisch Museum Ommen. De donateurs en leden van het CCO hebben zelfs gratis toegang. Maak kennis met de mammoeten die ooit rondgelopen hebben in Ommen tijdens de IJstijd, de invloed van de Romeinen en de strijd van de Saksen. Leer over de stadsrechten van Ommen, de beroemde jaarmarkten en de Tachtigjarige oorlog. Zie wat voor invloed een stadsbrand had, hoe het leven er in de Tweede Wereldoorlog uitzag en ontdek welke geschiedenis er schuilt achter gebeurtenissen uit het dagelijks leven van de Ommenaren.

Heeft u familie of vrienden op bezoek? Neem hen mee en begin een wandeling door de omgeving met een bezoek in het museum. Ontdek en beleef het verleden in het Historisch Museum Ommen!

Reactie

Heeft u vragen, opmerkingen of aanvullingen naar aanleiding van dit artikel dan kunt u reageren via gerkowarner@hotmail.com

Voorwerpen vertellen een verhaal

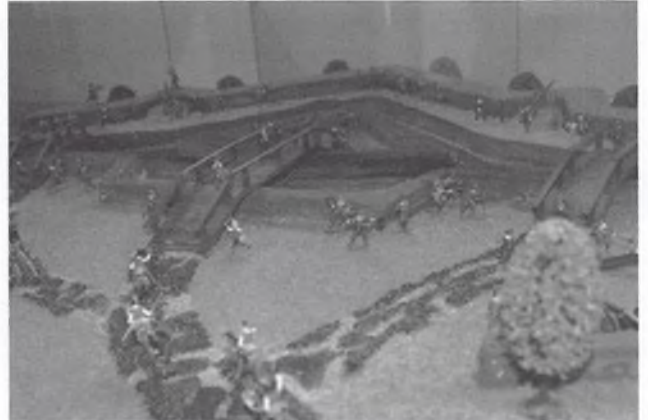
Tijd van regenten en vorsten
door Gerko Warner

Ommen wordt al sinds de prehistorie bewoond, en al deze oud-inwoners hebben in de loop der eeuwen hun sporen achtergelaten. In het Historisch Museum Ommen wordt het verhaal van 8.000 jaar Ommer geschiedenis vanaf de prehistorie tot nu verteld. In tijdvakken wordt de ontwikkeling van Ommen vanaf de ijstijd tot nu getoond. Graag vertel ik u in het kort over één van die tijdsperiodes en vertel ik u het verhaal aan de hand van een paar voorwerpen die u in het Historisch Museum Ommen kunt bekijken. Deze keer gaan we terug naar de tijd van regenten en vorsten, ook wel bekend als de Gouden Eeuw. Deze eeuw begon in 1600 en eindigde in 1700.

Midden in het vuur

Waar de VOC zorgde voor rijkdom, zorgde een grote brand in Ommen voor een zware tijd. Er bleven maar dertien huizen overeind staan. Toen de stad net was opgebouwd volgde er opnieuw een oorlog.

Na de oorlog met Spanje was Nederland een republiek geworden en was het een vrij land. De VOC werd opgericht om handel te drijven met Azië en er werd veel geld verdiend. Toen in 1624 in Ommen bijna heel de stad afbrandde werd er landelijk dan ook 600 gulden ingezameld voor de wederopbouw. Er kwamen vroeger vaak stadsbranden voor omdat veel huizen een dak van riet of stro hadden. Niet lang na de wederopbouw volgde er in 1672 een nieuwe oorlog. Bisschop Von Galen, die ook wel Bommen Berend werd genoemd, bezette Overijssel twee jaar lang. Samen met bondgenoten Engeland en Frankrijk beroofde hij de mensen van spullen en voedsel. Een onzekere tijd voor de inwoners. Na twee jaar werd Ommen bevrijd door Nederlandse troepen en werd er een vredesverdrag getekend.

Ravelijn Ommerschans

Deze maquette laat een deel van het Ravelijn van de Ommerschans zien. Een ravelijn is het buitenwerk van een verdedigingswerk. De Ommerschans was deel van een aantal verdedigingswerken in het oosten van het land en werd gebouwd in 1625. De verdediging van de grenzen van de Ommerschans was erg verwaarloosd. Toen Bommen Berend Ommen in 1672 binnenviel had hij geen enkele moeite om Overijssel te overheersen. De verdedigende troepen waren namelijk al uit de schans weg voordat hij aankwam. Hij bezette de Ommerschans twee jaar lang. Na zijn vertrek blijft de schans lang ongebruikt totdat hij in 1740 vergroot wordt met vier ravelijnen en een dubbele gracht waarna het gebruikt werd als munitieopslagplaats.

Hessenwegen

De weg van Ommen naar Zwolle heeft de naam Hessenweg en ook ten noorden van Ommen vind je de Hessenweg West, Hessenweg Midden en Hessenweg Oost. Langs deze route vind je ook verschillende onderdelen van een oude Hessenwagen. Het zijn kunstwerken van de kunstenaar Guido Geelen.

De herkomst van deze straatnamen gaat terug op de oude handelsroutes van Duitsland naar de grote steden in Nederland. De Hessenwegen worden genoemd vanaf de 17e eeuw, maar gingen soms ook over het tracé van veel oudere handelswegen uit de tijd van de Hanze. De Hessenwegen waren van groot belang. De route van de Hessenwagens was ten noorden van de Vecht. De voer mannen reden in een bijna rechte lijn vanuit Duitsland door het Vechtdal langs Hardenberg, Ommen en Dalfsen naar Zwolle en verder. De Hessenwegen liepen op ruime afstand van de dorpen en steden. Zo ontliepen ze ook de plekken waar ze tol moesten betalen. Een andere belangrijke reden om niet over de bestaande zandwegen te rijden was dat Hessenwagens een veel bredere spoorbreedte hadden, dan de wagens en karren in Nederland. De asbreedte was in 1588 in Holland bepaald op 128 cm en daarna werd deze maatvoering ook door de andere provincies overgenomen. Hessenwagens waren van deze bepaling uitgezonderd en door hun eigen route over de Hessenwegen werd voorkomen dat ze de gewone zandwegen stuk reden.

Langs de route stonden verschillende herbergen. In Heemse (Hardenberg) Rustenberg en op Ommen grondgebied de Hongerige Wolf, de Roosenboomhaar, de Bisschopshaar en in Varsen het

Zwarte Paard. In Oudleusen de Landskroon en in Ankum het Roode Hert.

Torenuurwerk

Dit torenuurwerk komt oorspronkelijk uit toren van de Hervormde Kerk in Ommen. In de 17e eeuw werd deze in gebruik genomen en heeft tot de 20ste eeuw de tijd aangegeven voor de Ommenaren. Hierna raakte hij zwaar in verval, totdat hij gerestaureerd werd en werd teruggebracht naar de originele Middeleeuwse staat. Dit torenuurwerk is een Noord-Nederlands type en komt uit de tijd voordat Christiaan Huygens een slinger in uurwerken toepaste. Hierdoor was er soms een tijdafwijking van wel een half uur. Om 12 uur 's middags, wanneer de zon precies in het zuiden stond, werd de tijd gelijkgezet. Dit zorgde ervoor dat het overal in Nederland op een ander tijdstip 12 uur was.

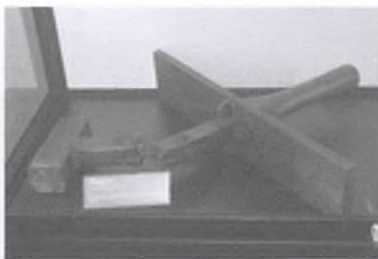

Stadsbranden

Ommen kreeg in 1743 haar eerste brandspuit. Deze spuit moest met de hand gevuld worden en erg dicht op het vuur staan. Er waren acht mannen nodig om hem te bedienen. Toch was dit een hele verbetering bij het blussen van stadsbranden. Voor de komst van de brandspuit vormden inwoners een lange rij en gaven emmers water van hand tot hand door. Het water kwam uit verschillende kolk- en brandputten in de stad of uit de Vecht.

Klepperman

In 1762 werd in Ommen een nachtwacht aangesteld. Twee mannen maakten een ronde door de stad om zo te tijd aan te geven. De 'toeter' gaf met een blaassignaal elk uur aan en de 'ratelman' elk half uur. De wacht begon om 10 uur en eindigde tussen 3 en 5 uur. De nachtwacht keek ook of er mensen rondliepen met kwade bedoelingen. Hij moest voorkomen dat er onrust was in de nacht. Tegen de ochtend kon de nachtwacht ook als wekker ingezet worden.

De stadsomroepers in Ommen maakt gebruik van een ratel, klepper of bekken met knots. Deze instrumenten maken nu allen onderdeel uit van de collectie van het Historisch Museum Ommen.

Wilt u verder kijken?

Kom naar het Historisch Museum Ommen. De donateurs en leden van het CCO hebben zelfs gratis toegang. Maak kennis met de mammoeten die ooit rondgelopen hebben in Ommen tijdens de IJstijd, de invloed van de Romeinen en de strijd van de Saksen. Leer over de stadsrechten van Ommen, de beroemde jaarmarkten en de Tachtigjarige oorlog. Zie wat voor invloed een stadsbrand had, hoe het leven er in de Tweede Wereldoorlog uitzag en ontdek welke geschiedenis er schuilt achter gebeurtenissen uit het dagelijks leven van de Ommenaren.

Heeft u familie of vrienden op bezoek? Neem hen mee en begin een wandeling door de omgeving met een bezoek in het museum. Ontdek en beleef het verleden in het Historisch Museum Ommen!

80 JAAR VRIJHEID

Nummer 214 van De Darde Klokke wordt een special over "80 jaar vrijheid". Dat nummer wordt in de hele gemeente Ommen huis aan huis verspreid.

We zijn nog op zoek naar Ommenaren die de Tweede Wereldoorlog bewust hebben meegemaakt. We willen graag hun ervaringen horen. Neemt u dus contact op met de redactie als u dat bent of iemand kent.

Reacties kunnen worden verzonden naar mailadres: t.deleeuw@OudOmmen.nl of woonadres: Stichting OudOmmen.nl, Schurinkhof 29, 7731EZ, Ommen.

Zoekplaatje

Zoekplaatje (GW0243)

Albertus (Bats) Gerrits (met dank aan Jaap Hindriks) toont en demonstreert een vélompè- de tijdens het 700-jarig bestaan van de stad Ommen in 1948. De foto is afkomstig van de familie (Hans) Beijer. De gezichten zijn weer met AI (kunstmatige intelligentie) beter herkenbaar gemaakt en deze keer apart getoond onderaan de foto. Wie helpt ons aan de andere namen?

Zoekplaatje (IJ0201)

Een auto (Ford) met kenteken E-8852 en drie personen op de top van de Archemerberg. De foto is gemaakt in 1925 en afkomstig van de familie Lokin (Hotel de Zon). De gezichten zijn met AI (kunstmatige intelligentie) beter herkenbaar gemaakt. Net voor de publicatie in De Darde Klokke kregen we (van G. Schuurman) de namen Hein Lokin (links op de auto) en Herman Lokin (rechts op de RD-pijler). We kregen geen reactie meer op het zoekplaatje zodat de naam van de derde persoon (in het midden) nog niet bekend is.

EKKELenkAMP
LUNCH ■ DINER ■ PATISSERIE
IJSSALON

Stationsweg 1 ■ 7731 AW Ommen ■ telefoon 0529 45 17 82
www.ekkelenkamp-ommen.nl

**Bouwbedrijf
Vonder**

www.bvbouw.nl - info@bvbouw.nl
Brink 10 - 7731 TG Ommen - Tel. 0529 - 451043

**Nieuwbouw
Verbouw
Renovatie
Restauratie
Tekenwerk
Vergunningen**

RADIO - T.V. - STEREO RECORDERS - KOELKASTEN
WASAUTOMATEN - EIGEN TECHNISCHE DIENST

M. Dunnewind

Dr. A.C. van Raaltestraat 12
7731 GN Ommen
Tel. (0529) 45 16 58

in het
voormalig postkantoor
van ommen

Brasserie Tante Pos

Ommen

adres Markt 17, 7731 DB Ommen
telefoon (0529) 45 18 13
e-mail info@tantepos.nl
internet www.tantepos.nl

**Hallo
JUMBO
Ommen**

Markt 22-24, 7731 DB Ommen
T 0529 - 47 81 60
www.jumbo.com

**Functioneel & fit
boven de 50**

BEL VOOR MEER INFORMATIE

BRINK 35 | OMMEN
T 0529 454508
E INFO@CROSSFITOMMEN.COM

Bandenservice Ommen B.V.

voor volledig technisch onderhoud

Bosch Car Service

Nieuwelandstraat 1
7731 TH Ommen
Tel. (0529) 45 37 84
www.bandenserviceommen.nl

GROTE EN KLEINE BEURTEN

**OOK VOOR
APK-KEURINGEN**

snel en
eigenzinnig
oplossingen
van nu
van cijfers naar
toekomstplannen

hart voor
resultaat

www.krcvanelder.nl

KRC VAN ELDEREN

accountants | belastingadviseurs

Nijkamp
installatietechniek

Bas Nijkamp

06 51 78 57 57

Coevorderweg 6
7735 KH Arriën

info@nijkampinstallatie.nl

Dunnewind Groep b.v.

Verhuur van:
mobile kranen - shovels - containers - kippertrailers
diepladers - truck - kraan - aanhanger

Uitvoering van:
grondwerken - sloopwerken - rioleringswerken - bestratingen

Verkoop van:
zand - grond - grind

Als inwoner van de gemeente Ommen kunt u
zes dagen per week uw tuinafval gratis bij ons inleveren.

Openingstijden: Maandag t/m vrijdag van 8.00 uur - 17.30 uur
Zaterdag van 8.00 uur - 12.00 uur

Strangeweg 7
7731 GV Ommen
Tel. (0529) 45 21 50

info@dunnewindgroep.nl
www.dunnewindgroep.nl

UW DAK IS ONS VAK!!!

dakdekkers- en renovatiebedrijf

E. van der LINDE

OMMEN BV

Vermeerstraat 13 • 7731 SM Ommen • Tel. (0529) 45 30 33

Notarispost OMMEN

Zet het zwart op wit.

Notarispost Ommen

Vrijthof 8a, 7731 CN Ommen

T 0529 - 712 523

E secretariaat@notarispostommen.nl

I www.notarispostommen.nl

Elke maandagavond

van 19.00 tot 21.00 uur gratis

en vrijblijvend inlooppreekuur.

sallands **goed**

registarmakelaars & taxateurs

Al ruim 20 jaar on(t)roerend GOED specialist in Ommen

Hammerweg 59C - 7731 AJ Ommen

T 0529 455055 - ommen@sallandsgoed.nl

www.sallandsgoed.nl

DE KAPPER

Vrijthof 1

7731 CN Ommen

Telefoon (0529) 45 49 48

tijdvoorjezelf@salondekapper.nl

WWW.SALONDEKAPPER.NL

Maak online een afspraak

dranken & delicatessen

Varsenerstraat 2

7731 DC Ommen

T 0529 45 30 66

E info@wijnhofommen.nl

I www.wijnhofommen.nl

VERHUIZINGEN

EN

TRANSPORTEN

H. STEEN B.V.

Sogenbosstraat 3

7731 WT Ommen

Tel. (0529) 45 18 02

E-mail info@hsteenbv.nl

Koelvers
3 maaltijden voor

€15,-

Bestel uw maaltijden via: 0570 626 606 | info@gotink.nl | gotink.nl/proef

Ons adres: Nieuwelandstraat 17, 7731 TH Ommen

WILDTHOUT
Hotel & Restaurant

SERVICE, KWALITEIT EN GEZELLIGHEID!

Telefoon 0529-451592

info@wildthout.nl

www.hotelwildthout.nl

*Aj komt
zöj't goed heb'n*

**Restaurant-Catering
De Bootsmen**

Coevorderweg 19

7737 PE Ommen

Tel. (0529) 45 72 72

VOOR IEDEREEN EEN BELEVENIS

Bruine Hoopsweg 6

7645 BJ Hoge Hexel

www.bungalowparkhogehexel.nl

info@bungalowparkhogehexel.nl 0546-579865